

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компоненту
«Психолого-педагогічні основи корекційно-розвивального навчання»

для усіх освітньо-професійних програм
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня магістр
Шифр за навчальним планом ВВ 2.01
2022-2023 н.р., 2-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні, контекстного навчання.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>евристичні, проблемні, дослідницькі, емоційної драматургії</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
10	6	
Практичні заняття:		
12	6	
Лабораторні заняття:		
-	-	
Самостійна робота:		
68	78	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
1/3	1/7	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 4		Форма підсумкового контролю: залік
Мова навчання -		
українська		

Предметом вивчення освітнього компоненту є теоретичні і практичні аспекти корекційно-розвивального навчання, виховання і розвитку дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами, що охоплюють вивчення:

- особливостей корекційно-розвивального навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі;
- особливостей становлення і соціалізації дитини з порушеннями фізичного та (або) психічного розвитку як особистості;
- використання цих знань для обрання найкращих шляхів, засобів, педагогічних умов, які забезпечать корекцію психофізичних вад, компенсацію діяльності порушених органів і систем

організму дитини та освіти з метою її соціальної адаптації та інтеграції у суспільство і забезпечення можливостей максимально незалежного життя.

Міжпредметні зв'язки: враховує попередню підготовку студентів із загальних курсів: «Філософія освіти», «Психолого-педагогічні технології; фахових дисциплін: «Педагогічні інновації в Україні та за кордоном», «Технології інклюзивного навчання у початковій школі» та є допоміжним при засвоєнні таких фахових дисциплін як «Педагогіка партнерства та супервізії», «Технології управління освітнім процесом у початковій школі» та проходження виробничих практик.

Метою вивчення вибіркового освітнього компоненту «Психолого-педагогічні основи корекційно-розвивального навчання» є розкриття методологічних і теоретичних психолого-педагогічних основ корекційної педагогіки, науково-теоретичних засад корекційно- реабілітаційної допомоги дітям молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами, сучасних тенденцій і проблем організації психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами, особливостей психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями психофізичного розвитку; формування у студентів знань, умінь та навичок організації ефективної психолого-педагогічної корекційної допомоги дітям з психофізичними порушеннями в загальноосвітньому просторі, розуміння специфіки надання необхідної допомоги цим дітям.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Психолого-педагогічні основи корекційно-розвивального навчання» є:

- аналіз методологічних і теоретичних психолого-педагогічних основ корекційної педагогіки;
- ознайомлення студентів з підходами держави і суспільства до організації початкової освіти дітей, які мають суттєві недоліки психофізичного розвитку, основами теорії та історії корекційної педагогіки, основами її спеціальної дидактики та предметними галузями, основними поняттями корекційної педагогіки і спеціальної психології, особливостями і закономірностями розвитку, навчання і виховання різних категорій дітей з психофізичними вадами в загальноосвітньому просторі, комплексним діагностичним обстеженням дітей та комплектуванням освітніх установ для них, а також диференційованими та індивідуальними методами і технологіями психолого-педагогічного корекційного навчання та виховання кожної з категорій дітей, здебільшого в умовах інклюзивної освіти;

- презентація потужного гуманістичного потенціалу корекційної педагогіки та її широкої технологічної оснащеності, які дають змогу вирішувати такі проблеми, які є непосильними для медицини та загальної педагогіки;

- інформування студентів про стан допомоги дітям молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами на сучасному етапі розвитку держави, нормативно-правове забезпечення і практику надання психолого-педагогічної корекційно- реабілітаційної допомоги різним контингентам дітей з особливостями психофізичного розвитку;

- забезпечення необхідної теоретичної підготовки студентів з питань корекційної педагогіки, пов'язаних з розумінням особливостей проблемної дитини та можливих шляхів надання їй допомоги; формування уявлення про значущість своєчасного виявлення порушень розвитку в дітей молодшого шкільного віку, шляхи та способи попередження, діагностики та корекції порушень психофізичного розвитку у дітей з особливими освітніми потребами;

- ознайомлення з педагогічними технологіями виховання і навчання дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами;

- формування професійного інтересу в педагогів масової системи початкової освіти до проблеми виховання і навчання дітей з відхиленнями в розвитку, розкриття перед ними освітніх можливостей різних предметних галузей корекційної педагогіки і потенційних можливостей розвитку дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами.

II. Основні результати навчання та компетентності, які формуються

Інтегральна компетентність	
Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.	
Загальні компетентності	
ЗК 2: Здатність до креативності та генерування нових ідей у професійно-педагогічній діяльності.	
ЗК 6: Здатність до здійснення педагогічної діяльності з розумінням її значущості для розвитку суспільства та врахуванням важливості свого впливу на вирішення соціальних проблем.	
Спеціальні (фахові) компетентності:	
СК 4: Здатність до педагогічного партнерства (наставництва, супервізії, інтервізії тощо), до організації роботи інклюзивного класу.	
СК 10: Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.	
Програмні результати навчання	Компетентності
ПР 1: Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.	ЗК 2; ЗК 6
ПР 6: Здійснювати супервізію, інтервізію, надавати педагогічну, психологічну та методичну допомогу учасникам освітнього процесу, організовувати роботу інклюзивного класу.	ЗК 6; СК 4
ПР 7: Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище початкової школи.	ЗК 2; СК 4; СК 10
ПР 13: Працювати в умовах інклюзивного освітнього середовища з використанням оптимальних технологій з української та зарубіжної практики з урахуванням принципів педагогіки партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.	ЗК 6; СК 10

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредитів ЄКТС 90 годин

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна (вечірня) форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Модуль 1. Навчання дітей молодшого шкільного віку з комплексними порушеннями розвитку в умовах реформування освіти.											
1.1	Тема 1 Сучасні підходи до навчання дітей молодшого шкільного віку з комплексними порушеннями розвитку	3	1	2	-	10	3	-	-	-	10
1.2	Тема 2 Корекційно-розвивальна спрямованість змісту початкової освіти учнів з комплексними порушеннями розвитку	4	2	2	-	10	-	2	2	-	10
1.3	Тема 3. Організація супроводу корекційно-розвивального навчання дітей молодшого шкільного віку з КІП	3	1	2	-	10	-	-	-	-	10
Модуль 2. Психолого-педагогічні технології реалізації провідних напрямів корекційно-розвивальної роботи											
2.1	Тема 4 Сенсорний розвиток та сенсомоторна корекція розвитку	4	2	2	-	10	3	-	2	-	14

2.2	Тема 5 Розвиток мовлення, альтернативна комунікація. Соціальна адаптація, соціально-побутове орієнтування. Основи статевого виховання.	4	2	2	-	14	3	2	-	-	16
2.3	Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей з КПП молодшого шкільного віку та їхніх батьків. Досвід освітніх закладів.	4	2	2	-	14	-	2	2	-	18
Разом: 90		22	10	12	-	68	12	6	6	-	78

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

Модуль 1. НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З КОМПЛЕКСНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ

Тема 1. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З КОМПЛЕКСНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ

1. Поняття «комплексне порушення розвитку» (КПП).
2. Основні групи дітей молодшого шкільного віку з КПП.
3. Організація корекційно-розвивального простору в системі початкової освіти дітей з комплексними порушеннями розвитку (КПП).

Тема 2. КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗМІСТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ УЧНІВ З КОМПЛЕКСНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ

1. Теорія та практика спеціальної педагогіки та психології – досвід корекційно-розвивального навчання учнів з КПП.
2. Основні завдання корекційно-розвивального навчання дітей молодшого шкільного віку з КПП та корекційно-розвивальна робота з дітьми з КПП
3. Корекційно-розвивальні технології.

Тема 3. ОРГАНІЗАЦІЯ СУПРОВІДУ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З КПП

1. Психолого-педагогічний супровід дітей з КПП молодшого шкільного віку.
2. Психолого-педагогічна діагностика дітей молодшого шкільного віку.
3. Надання фахової підтримки педагогом.

Модуль 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОВІДНИХ НАПРЯМІВ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИВАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 4. Сенсорний розвиток та сенсомоторна корекція розвитку

1. Спеціальні прийоми та методи сенсорного виховання.
2. Методичні рекомендації з сенсорного розвитку дітей молодшого шкільного віку. Основні напрямки роботи.
3. Організаційно-методичні аспекти психомоторної корекції у дітей молодшого шкільного віку аутизмом.
4. Корекція розвитку дітей молодшого шкільного віку з дисфункціями сенсорного рівня психіки.

Тема 5. Розвиток мовлення, альтернативна комунікація. Соціальна адаптація, соціально-побутове орієнтування

1. Використання альтернативних методів комунікації у процесі адаптивного навчання дітей молодшого шкільного віку з КПП.
2. Технології альтернативних засобів комунікації у роботі з дітьми молодшого шкільного віку з комплексними порушеннями розвитку.
3. Сучасні засоби альтернативної та допоміжної комунікації.
4. Формування соціально-побутових навичок. Гра як засіб соціалізації.

5. Соціальні історії як психолого-педагогічна технологія у роботі з дітьми молодшого шкільного віку з інтелектуальними та комплексними порушеннями.
6. Ритміка та вплив музично-ритмічної діяльності на психофізичну сферу учнів з інтелектуальними та КПП молодшого шкільного віку.
7. Основи статевого виховання.

Тема 6. Психолого-педагогічний супровід дітей з КПП молодшого шкільного віку та їхніх батьків. Досвід освітніх закладів.

1. Психолого-педагогічний супровід дітей молодшого шкільного віку та родини.
2. Поради батькам щодо організації дистанційного навчання дітей молодшого шкільного віку з інтелектуальними та комплексними порушеннями розвитку.
3. Практичні кроки та поради щодо ефективної організації навчального процесу вдома.
4. Корекційно-розвивальні прийоми навчання.
5. Формування цілей, мотивів та цінностей із застосуванням підходів та технік когнітивної та позитивної психотерапії.
6. Адаптивні технології навчання дітей молодшого шкільного віку з КПП.

V. Завдання (орієнтовні) до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№	Тема	Зміст самостійних завдань	Форма здачі	К-ть годин денна/заочна
Змістовий модуль 1				
1	Тема 1.1	Дайте розгорнуті відповіді на питання: Завдання 1 Значення корекційно-виховної роботи для дітей з особливими освітніми потребами. Завдання 2 Корекційно-педагогічні технології, сутність та структура.	Презентація РР Схема	10/10
2	Тема 1.2	Дайте розгорнуті відповіді на питання: Завдання 1 Актуальні напрями виховання для осіб з особливими освітніми потребами (свою відповідь обґрунтуйте). Завдання 2 Особливості організації корекційно-виховної роботи в інклюзивних закладах.	Презентація РР Конспект	10/10
3	Тема 1.3	Завдання 1 Здійсніть психолого-педагогічну діагностику дітей та за результатами проведеної діагностики надайте узагальнену інформацію та рекомендації, які враховуються при розробці індивідуальної програми розвитку.	Презентація РР	10/10
Змістовий модуль 2				

4	Тема 2.1	<p>Завдання 1 Виділіть ряд особливостей діяльності, характерних для дітей з КПП.</p> <p>Завдання 2 Методичні рекомендації з сенсорного розвитку дітей</p> <p>Завдання 3 Розробіть індивідуальну програму розвитку для психолого-педагогічної корекції психомоторної затримки при аутизмі на одному з 4 етапів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корекція порушень пов'язаних з етапом психомоторного розвитку – «рухова активність на рівні відчуттів» . 2. Корекція порушень пов'язаних з етапом рухової активності на рівні просторового поля. 3. Корекція порушень пов'язаних з етапом психомоторного розвитку – рухова активність на рівні предметних дій. 4. Корекція порушень пов'язаних з етапом психомоторного розвитку – «рухова активність на рівні діяльності». 	Презентація РР Конспект Індивідуальна програма розвитку	10/14
5	Тема 2.2	<p>Завдання 1 Опишіть альтернативну методику комунікації PECS (picture exchange communication system)</p> <p>Завдання 2 Охарактеризуйте нейро-орієнтовану концепцію базальної стимуляції за А. Фреліхом. Види базальної стимуляції</p> <p>Завдання 3 Вплив музично-ритмічної діяльності на психофізичну сферу учнів з інтелектуальними та КПП</p> <p>Завдання 4 Опишіть принципи статевого виховання</p>	Презентація РР Конспект Таблиця Конспект	14/16

6	Тема 2.3	<p>Завдання 1 Розробіть рекомендації щодо створення умов для стимулювання активності, підвищення працездатності та зниження втомлюваності дітей з КПП</p> <p>Завдання 2 Здійсніть узагальнений опис базових технік для оволодіння емоційним станом</p> <p>Завдання 3 Методики психолого-педагогічного дослідження емоційно-вольової та особистісної сфери дітей з КПП</p> <p>Завдання 4 Рекомендації щодо формування внутрішньоособистісного та екзистенціального інтелекту дітей</p> <p>Завдання 5 Методи арт-терапії в якості соціальноприйняттого засобу зняття емоційного напруження</p> <p>Завдання 6 Аналіз та узагальнення проблем сімей, які виховують дітей з КПП, дозволяє виділити 3 важливих напрямки їх психологічного супроводу, опишіть їх.</p> <p>Завдання 7 Опишіть методику використання схем-моделей для навчання дітей із РСА описовим розповідям</p> <p>Завдання 8 Створіть таблицю, в якій опишіть приклади протоколу засідання психолого-педагогічного консилиуму та його висновку</p>	<p>Таблиця</p> <p>Презентація РР</p> <p>Таблиця</p> <p>Конспект</p> <p>Презентація РР</p> <p>Конспект</p> <p>Презентація РР</p> <p>Таблиця</p>	14/18
		Всього		68/78

VI. Контроль якості знань студентів

Оцінювання проводиться за **100-бальною шкалою**.

Оцінка включає в себе *поточний контроль* (оцінюється робота на парах, вчасне і якісне виконання самостійних робіт, дві модульні контрольні роботи) та *підсумковий контроль* (письмовий екзамен).

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час поточного оцінювання – 80 балів; підсумковий контроль (залікова робота) – 20 балів.

Загальна оцінка включає поточний бал студента (максимально = 80) + бал за залік (максимально = 20). Формула обрахунку середнього балу: $80+20=100$

Перескладання відбувається після офіційного дозволу деканату.

Контроль успішності студентів здійснюється різними **методами**: усне опитування, аналіз кінофільмів зі шкільної тематики, творчі проекти, контрольні завдання репродуктивного, творчого чи дослідницького характеру. та через **форми поточного контролю**: модульні контрольні роботи.

Критерії оцінювання: якість знань (правильність, повнота, глибина, системність, дієвість, узагальненість, міцність); ступінь сформованості професійних умінь з дисципліни; ступінь самостійності в навчальній діяльності; досвід творчої пошукової діяльності.

Розподіл балів за видами роботи: 2-5 балів – робота на занятті / виконання самостійних/лабораторних робіт (у залежності від об'єму та складності)/проходження професійно-орієнтованих вебінарів/тренінгів, що відповідають тематиці ОК; по 10 балів – модульні роботи.

Залік включає *тестове опитування* та *практичну частину* (відкрите практичне завдання/питання та педагогічну ситуацію) і проводиться письмово в аудиторії в день згідно розкладу (або у системі Moodle в умовах дистанційного навчання).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	
60-64	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна

- Гриневич, Л., Бриндза, В., Дементієвська, Н., & Шиян, Р. та ін. (2016). Нова українська школа: основи стандарту освіти. Львів.
- Державний стандарт початкової освіти (2018) (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року No 87). Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>.
- Єдинак, Г.А. (2009). Фізичне виховання дітей з церебральним паралічем. Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О. А..
- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 No 2145-VIII (редакція станом на 24.06.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 No 463- IX (Редакція станом на 01.08.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
- Засенко, В.В. (2017) Спеціальна освіта: кроки до змін. Особлива дитина: навчання і виховання. 1, 7-12.
- Засенко, В.В.& Прохоренко, Л.І. (2019) Освіта «особливих» дітей: стратегія розвитку. Рідна школа. 3–4, 48-52. <https://lib.iitta.gov.ua/718099/>
- Засенко, В.В., Прохоренко, Л.І. (2019). Компетентнісний підхід як теоретико-методологічна основа розбудови освіти дітей з особливими потребами: матеріали I Всеукраїнської наукової інтернет-конференції «Практична психологія в інклюзивному середовищі» (м. Переяслав-Хмельницький, 21.02.2019). (с. 17-22). Переяслав-Хмельницький: Видавець Я. М. Домбровська. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/715928/>
- Засенко, В.В. & Прохоренко, Л.І. (2020). До проблеми реформування галузі освіти дітей з особливими потребами. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 16, 143-159. <https://lib.iitta.gov.ua/719966/>
- Кабінет Міністрів України. (2017, 13 грудня). Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (903-р). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-p>
- Козьявкін, В.И., & Шестопалова, Л.Ф. (1995). Психологическое обследование детей с органическими поражениями центральной нервной системы, в том числе с детскими церебральными параличами. Харьков.
- Концепція Нової української школи Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
- Лист Міністерства освіти і науки України «Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році» (від

- 31.08.2020 року No 1/9-495). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-navchannya-osib-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti-u-20202021-navchalnomu-roci>
14. Мартынюк, В.Ю., & Назар, О.В. (2012). Международные шкалы оценки эффективности реабилитации детей с церебральным параличом. Социальная педиатрия и реабилитация, 2, 34-42.
 15. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі» (від 20.08.2018 року No 924) Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0924729-18#n6>
 16. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи» (від 16.09.2020 року No 1146). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-tretih-i-chetvertih-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli>
 17. Наказ МОЗ України «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при органічних ураженнях головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями» (No286 від 09.04.2013 р.). Режим доступу : <http://www.moz.gov.ua>; <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0286282-13>
 18. Наказ МОН України «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (No814 від 26.07.2018 р.). Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-pochatkovoyi-osviti-specialnih-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti-dlya-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami>
 19. Немкова, С.А. (2013). Когнитивные нарушения при детском церебральном параличе. М.: «Триада-Х».
 20. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. (2016). К.: МОН України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
 21. Нова українська школа: порадник для вчителя (2017). Н.М.Бібік (Ред.). К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». Режим доступу: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
 22. Основи медико-соціальної реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи. (2005). В.Ю.Мартинюк & С.М.Зінченко (Ред.). К.: Інтермед.
 23. Пахомова, Н.Г. & Кононова, М.М. (2015). Спеціальна психологія. Полтава: АСМІ.
 24. Прохоренко, Л. І. (2019). Науково-психологічний супровід в освіті дітей з особливими потребами. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 1(1). <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2019-1-1-1-5> Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/723025/27>.
 25. Прохоренко, Л.І. (2021). Психологічний супровід дітей з особливими потребами та їхніх родин в умовах кризових викликів. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 3(1).<https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-1-13-7>
 26. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. No 988 і від 13 грудня 2017 р. No 903» (від 22 серпня 2018 р. No 592-р). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/592-2018-%D1%80#Text>
 27. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (від 14 грудня 2016 р. No 988). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/724779/>
 28. Супрун, М.О. (2005). Корекційне навчання учнів допоміжних закладів освіти: витоки, становлення та розвиток (кінець ХІХ – перша половина ХХ ст.). К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/707135/>

29. Трикоз, С.В., & Блеч, Г.О. (2018). Дитина з порушеннями інтелектуального розвитку. Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру». Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/711320/>
30. Ханзерук, Л. О. (2007). Сучасні підходи до психолого-педагогічної корекції розвитку дітей з ДЦП. 36. наук.праць Кам'янець-Подільського державного університету, Вип. VII, 326–29.
31. Чеботарєва, Е.В. (2018). Трудовая подготовка школьников с нарушениями опорно-двигательного аппарата и интеллекта в условиях реформирования образования. Материалы Междунар. науч.-практ. конф. «Образование лиц с особенностями психофизического развития: традиции и инновации» (г. Минск, 25–26 октября 2018 г. Бел. гос. пед. ун-т им. М. Танка). (с. 408-416). Минск: БГПУ.
32. Чеботарьова О.В. Професійно-трудове орієнтування учнів з порушеннями опорно-рухового апарату та інтелекту. Освіта осіб з особливими потребами: виклики сьогодення: збірник матеріалів науково-практичної конференції, 163 – 165. <https://lib.iitta.gov.ua/713062/>
33. Чеботарьова, О. В. (2007). Індивідуальне навчання дітей із порушеннями опорно-рухового апарату. К.: Літо. 250 с.
34. Чеботарьова, О.В. Гладченко, І.В., Василенко-ван де Рей, А., & Ліщук, Н.І. (2018). Дитина із синдромом Дауна. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру». Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/711322/>
35. Чеботарьова, О.В., & Гладченко, І.В. (2017). Багатоаспектність корекційно-розвивальної роботи в освітніх закладах для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату. Особлива дитина: навчання і виховання, 1, 21-30.
36. Чеботарьова, О.В., Блеч, Г.О., Бобренко, І.В., Гладченко, І.В., Мякушко, О.І., Трикоз, С.В., Сухіна, І.В. та ін. Особливості реалізації компетентнісного підходу в освіті дітей з інтелектуальними порушеннями. (2019). О.В. Чеботарьова & І.В.Сухіна (Ред.). К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України.
37. 41. Чеботарьова, О.В., Блеч, Г.О., Бобренко, І.В., Гладченко, І.В., Мякушко, О.І., Сухіна, І.В. & Трикоз, С.В. (2020). Порадник батькам: практичні рекомендації під час дистанційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. О. Чеботарьова (Ред.). К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/721765/>
38. Чеботарьова, О.В., Трикоз, С.В., Міненко, А.В., Блеч, Г.О., Гладченко, І.В. (2016). Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з помірною розумовою відсталістю в системі корекційно-розвивального навчання спеціального загальноосвітнього закладу. О.В.Чеботарьова & І.В.Гладченко (Ред.). К., ІСП НАПН України. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/707272/>
39. Шевцов, А.Г., Романенко, О.В., Ханзерук, Л.О., & Чеботарьова, О.В. (2013). Діти із порушенням опорно-рухового апарату в загальноосвітньому просторі. К.: Видавничий дім «Слово».
40. Sheremet, M; Suprun, M; Suprun, D. (2020) Future Psychologists' Readiness to Work in Conditions of Social Cohesion in Education WEB OF SCIENCE Published: Sep 2020 in International Journal of Applied Exercise Physiology.
41. Zhuravlova L., Sheremet M., Suprun D. (2021). Results of the Examination of Primary School Students By Means of Speech Therapy BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience ISSN: 2068-0473 | e-ISSN: 2067-3957 2021, Volume 12, Issue 1, pages: 326- 342 DOI: <https://doi.org/10.18662/brain/12.1/185>

Додаткова

1. Сайт Міністерства освіти і науки України <http://mon.gov.ua/activity/education/>
2. Інклюзивне навчання_Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> <https://www.facebook.com/UAMON/>
3. Сайт Інституту спеціальної педагогіки НАПН України <http://ispukr.org.ua/>
4. Відділ освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України <https://www.facebook.com/laboligo>
5. «Аутизм в Україні» <http://www.autism.in.ua/uk>

6. Благодійне товариство допомоги особам з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень «Джерела» http://www.djerela.org/index.php/uk/?fbclid=IwAR3KP-trpIyJ7mUo_8P13Go0CcA2FAvxFhHu4i0NjmGjyrjZ1iQ7sjCNFI
<https://www.facebook.com/raisa.djerela/>
7. ВБО «Даун Синдром»_Батькам <http://downsyndrome.org.ua/roditely;>
<https://www.facebook.com/downsyndrome.org.ua> , <https://perspectiva21-3.org/>
8. Всеукраїнський фонд «Крок за Кроком» <http://www.ussf.kiev.ua>
9. ГО Фонд «Дитина з майбутнім» <https://cwf.com.ua/uk/>
10. Електронна бібліотека НАПН України <http://lib.iitta.gov.ua/>
11. Конвенція про права дитини http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_021
12. Нова українська школа_Батькам <https://nus.org.ua/tags/5/>
13. Освітні блоги для дітей та батьків на «Освіторія» <https://osvitoria.media/opinions/>,
<https://www.facebook.com/osvitoria.media/>
14. Освітній IT-проект «Всеосвіта» [https:// vseosvita.ua](https://vseosvita.ua),
15. Освітній проект «На Урок» <https://naurok.com.ua/> , <https://www.facebook.com/naurok.com.ua/>

VIII. Інформація про викладача

Викладачі	Лекційні заняття	Практичні (семінарські, лабораторні)
Прізвище, ім'я, по батькові	<i>Унінець Ірина Михайлівна</i> , Ph.D., доктор філософії, к.е.н., доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання НПУ імені М.П.Драгоманова	
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-i-metodyky-pochatkovoho-navchannia-fpp/pro-kafedru-pmpn#lukianchenko-o-m	
Електронна адреса	germanirina777@gmail.com	
Контактний телефон	м.т. 068-168-32-78	
Інформація про консультації (день, місце, час)	Консультації викладача проводяться відповідно затвердженого графіку кафедри педагогіки та методики початкового навчання (веб-сайт кафедри: https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry)	

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності. Політика ОК ґрунтується на засадах Положення «Про академічну доброчесність у Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nauka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2.>) Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Політика щодо відвідування. Під час вивчення ОК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/images/file/conf/2014/003456.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку НПУ імені

М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobitnykiv?view=article&id=4480&catid=337>), відвідують заняття згідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова», «Порядок контролю якості знань студентів НПУ імені М.П. Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у НПУ імені М.П.Драгоманова»(<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>).

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів у НПУ імені М.П. Драгоманова»(<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.